

VILNIAUS ABRAOMO KULVIEČIO KLASIKINĖS GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Abraomo Kulviečio gimnazijos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Abraomo Kulviečio gimnazijos tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, klasės, gimnazijos, šeimos lygmeniu gimnazijoje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. būtina reaguoti į patyčias nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas, techninis darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi į jas reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4. Visi gimnazijos bendruomenės nariai turi būti supažindinti ir patvirtinti tai savo parašu su gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu:

4.1. gimnazijos vadovai supažindina mokinius bei pedagogus;

4.2. klasių auklėtojai supažindina mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) 1-ojo tėvų susirinkimo metu;

4.3. direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams supažindina techninį personalą.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. **patyčios gali būti tiesioginės** (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) **ir/ar netiesioginės** (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.

5.4. **besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

5.6. **patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.9. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už gimnazijos Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio gimnazijos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys (direktoriaus pavaduotojas pagrindiniam ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas), sudarantys patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdyto grupė). Gimnazijos direktorius Vykdyto grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės mokinių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių auklėtojų ar direktoriaus pavaduotojų ugdymui dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl gimnazijos Tvarkos aprašo tobulinimo;

9.7. atlieka kitus gimnazijoje Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Klasės auklėtojai ar direktoriaus pavaduotojai ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėse, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, mokytojas ar pagalbos mokiniui specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės auklėtoją ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

11.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą;

11.6. registruoja atvejį Patyčių registracijos žurnale.

12. Klasės auklėtojas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

- 12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;
- 12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
- 12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
- 12.4. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį, esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vykdyto grupės posėdį, o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį.
14. Vykdyto grupė ar Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:
  - 14.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
  - 14.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją;
  - 14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.
15. Gimnazijos bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:
  - 15.1. kreipiasi į mokinio, patyrusio patyčias, klasės auklėtoją, kuris imasi veiksmų, numatytų Tvarkos apraše.
16. Vaikui pasityčiojus iš gimnazijos vadovų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ar kitų darbuotojų, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos tvarkos apraše ar kituose gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.
17. Administracijos vadovams, mokytojams, pagalbos mokiniui specialistams ar techniniams darbuotojams pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos tvarkos apraše ar kituose gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.
18. Gimnazijos direktorius, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.
19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijos teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

Patyčių atvejų registracijos žurnalo protokolas

Data: _____ Laikas: _____

Mokiniai, kurie dalyvavo:

Vardas: _____ Klasė: _____

Mokinio vaidmuo situacijoje: _____

Vardas: _____ Klasė: _____

Mokinio vaidmuo situacijoje: _____

Vardas: _____ Klasė: _____

Mokinio vaidmuo situacijoje: _____

Vardas: _____ Klasė: _____

Mokinio vaidmuo situacijoje: _____

Patyčių pobūdis (pažymėkite visus patyčių tipus, kurie tinka šiai situacijai):

- Kibernetinės patyčios
- Pravardžiavimas, užgauliojimas, erzinimas
- Pravardžiavimas, užgaulūs komentarai, susiję su rase, tautybe arba odos spalva
- Pravardžiavimas, užgaulūs komentarai arba ženklai ir gestai su seksualine potekste
- Fizinės patyčios
- Gandų skleidimas
- Socialinis izoliavimas / atstūmimas
- Daiktų, kurie priklauso kitam mokiniui, atėmimas
- Grasinimai / mėginimas įbauginti
- Kita: _____

Situacijos aprašymas:

Incidento vieta: _____ Apie incidentą pranešė: _____

Kokių veiksmų imtasi:

VILNIAUS ABRAOMO KULVIEČIO KLASIKINĖ GIMNAZIJA
PROTOKOLAS

_____ m. _____ mėn. _____ d.

Pirmininkas _____

Sekretorius _____

Dalyvauja _____
_____
_____
_____

SVARSTYTA _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

NUTARTA _____
_____
_____
_____

**VILNIAUS ABRAOMO KULVIEČIO KLASIKINĖ GIMNAZIJA PATYČIŲ
PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO PLANAS
2021-2022 M.M.**

Tikslas - padėti gimnazijos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

Eil. Nr.	Veikla	Veiklos vykdymo laikotarpis	Atsakingi asmenys
1.	Inicijuoti ir koordinuoti anoniminės mokinių apklausos vykdymą ir apibendrinti jos rezultatus.	Lapkričio mėn.	G. Bartašienė V. Paukštė R. Urbonienė
2.	Surinkti duomenis dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias, juos apibendrinti ir atlikti jų analizę.	Visus metus	M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė
3.	Remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, tobulinti patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą.	Visus metus	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė
4.	Aptarti turimą informaciją, svarstyti prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose.	Kartą per 2 mėnesius	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė
5.	Teikti siūlymus gimnazijos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais.	Visus metus	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė
	Organizuoti viso personalo susirinkimus, apžvelgti ir aptarti pagrindines mokykloje jau įgyvendintas ir ateičiai numatytas patyčių prevencijos priemones.	2 kartus per metus	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė
	Organizuoti MSG susitikimus	5 kartus per metus.	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė

6.	Organizuoti bei vykdyti „Veiksmo savaitė BE patyčių“.	Kovo mėn.	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė Klasių auklėtojai
8.	Visiems darbuotojams aktyviai ir nuosekliai taikyti keturias patyčių prevencijos taisykles, skirtas visai mokyklai	Visus metus	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė Klasių auklėtojai
9.	Vesti Olweus klasės valandėles	2 kartus per mėnesį	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė Klasių auklėtojai
10.	Patyčių tema diskutuoti mokinių tarybos susirinkimuose.	2 kartus per metus	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė L. Leonavičienė
11.	Informuoti tėvus/globėjus apie mokyklos vykdomą patyčių prevenciją bent viename klasės tėvų susirinkime.	Kartą per metus	K. Gudelienė R. Baronienė A. Rauduvaitė M. Lakutijevskis G. Bartašienė V. Ališauskaitė Klasių auklėtojai